

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

5743

DISPUTATIO CIRCULARIS
ad
PANDECTAS SECUNDA, *1671* *26*
Continens breviter
MATERIAS
RESCRIPTORUM,
CONSUETUDINIS
AC STYLI.

QUAM
SUB PRÆSIDIO
VIRI
NOBILISSIMI, CONSULTISSIMI,
EXCELLENTISSIMIQUE
DN. JOH. WOLFGANGI
TEXTORIS, *17*

JCti, & in Universitate Altdorffinâ Pandect. P.P. longè Cele-
berrimi, nec non Illustris Reipubl. Noribergensis
Consilarii Gravissimi,

*Domini Doctoris, atq; Patroni sui atatè
devenendi.*

Ad diem X. Maji horis locoq; consuetis

ANNO *M. DC. LXXI.*

Defendendam suscipiet

JOHANNES THOMAS OTTO
ab & in MAUDERODE, EQ. BRAND.

ALTDORFFI

Typis HENRICI MEYERI, Univ. Typogr.

I. N. D. N. J. C.

THESIS I.

Diximus superiori Disputatione inter cæteras juris nostri materias etiam de Constitutionibus Principum, verùm quoniam Principes variè constituunt, aut rescribendo ad iudicum vel partium consultationes, aut aliis modis, de quibus in *L. 1. §. 1. ff. de Constit. Princ.* Hinc non immeritò de Rescriptis Principalibus in frontispicio hujus disputationis agimus, eo exemplo quòd & in jure Canonico titulus iste de Rescriptis Titulo de consuetudine sit præmissus.

II.

Est itaque rescriptum nihil aliud, quàm Principis responsio de Jure ad consultationem Iudicum vel partium scriptis expressa: ad cuius formam requiritur, ut Principis nomen præmittatur, isque nec non Quæstor, quem hodiè Cancellarium vocamus, subscribat, *l. 3. C. de Div. rescript. Nov. 114.* Ibiq̃ue *Cujacius, Matth. Steph. Rittersh. & alii.*

III.

Materia objectiva consistit regulariter in negotiis juri, publicæ utilitati, vel tertio non præjudicantibus *l. 7. C. de prec. Imp. offer. l. fin. C. de Div. Rescript.* Causa efficiens est Principis rescribentis voluntas, finis verò emergentium de jure dubitationum decisio, ut per se patet.

IV.

Rescriptorum tres afferuntur species: Annotatio sive subnotatio, cum Imperator breviter libello supplicis resolutio-

tionem adjecit, & Cæsareum nomen subscripsit; Epistola, cum integram ipse ad iudices vel Magistratus Imperii perscripsit resolutionem, quæ hinc dicta est Epistola, quales plures extant in jure nostro ad Præfectos Prætorio, aliosve Magistratus passim emissæ. Pragmatica etiam Sanctio, cum corpori, civitati, vel collegio Princeps perpensiore iudicio rescripsit. *Vide Peretzium in Comment. C. ad tit. de Div. Rescript. n. 1.* Verum si textum *l. fin. in princ. eod.* conferamus, Epistola non videtur esse tertia species.

V.

Quin etiam diversæ Rescriptorum species hodiè non ita frequentantur, nisi quod hodiernum præter Imperatorem Vice-Cancellarius Imperii Cæsareis Rescriptis soleat subscribere, unà cum quodam Secretario, quod & in aliis Principum Aulis Cancellariorum officiis incumbere solet, non tamen vel partium supplicantium libellis in Aula Cæsaris prisco modo annotationes junguntur, vel alioquin ad supplicantes rescripta dirigi solent, sed potius ad Commissarios vel etiam ad partem adversam, contra quam fuere impetrata.

VI.

Sunt porrò rescripta vel gratiæ vel justitiæ, quorum illa gratiam h. e. beneficium, aliquod privilegium, vel dispensationem continent, & in Præbendis cæterisque beneficiis à die datæ sive impetratæ Epistolæ valent, adeò ut in concursu duorum is beneficium obtineat, non qui prior præsentavit literas, pro consequendo eo, sed qui prior impetravit. c. 7. de Præb. in 6to. Modo tamen eundem dolus vel insignis negligentia non excludat *c. Tibi sub fin. de Rescriptis in 6to.* Hæc verò scil. justitiæ Rescripta, justitiæ administrationem concernunt, sive respectu præparationis, ut prima rescripta commissionalia sive ratione ordinis procedendi, decisionis causarum, vel executionis.

VII.

Cæterum de Jure Civili Rescriptis inferi debuit clausula, si preces veritate nituntur, *d. l. fin.* quæ clausula Jure Canonico subintelligitur, ut est textus *in c. 2. extra. de Rescript.* Faciunt itaque Rescripta jus inter partes, sed salvâ veritate facti, & idcirco non æquivalent sententiis, *arg. l. 14. ff. de re judic.* Hinc si rescriptum contineat causæ decisionem quoad factum, censetur ipso jure nullum, ut consuluit *Romanus Conf. 330. n. 4.* & tradidit *Jason. in L. 6. circa fin. C. si contra jus vel util. publ.* Secus tamen est ex speciali ratione in rescriptis commissionum cum voto, quatenus cognitio hinc inde actitatis in Aulâ Cæsareâ decernuntur.

II X.

Hinc licitum est adversus rescripta & mandata Principum exceptiones sub- & obreptionis, quibus vel veritas celata, vel mendacium commissum redarguitur, item exceptiones Baani, maleficii, privationis, opponere *arg. Recessus Imperii de anno 1594. §.* Denn auch im dritten exindeque etiam, mandata Imperialia cassari solent *arg. d. l. 14. ff. de re judic.* Præcipuè si vel sub & obreptio dolosè contigerit, vel circa cardinem Principalem negotii, ut est *text. in c. super literis 20. x. de rescript. jung. l. 5. C. si contra jus vel util. publ.*

IX.

Fallit tamen hoc ipsum, si rescriptum insertam habet clausulam, motus proprii vel ex certâ scientiâ, quod scilicet Princeps propriô motu & rei conscius sic rescripserit, non ad supplicantium instantiam, tunc enim præsumtionem pro se habet, quod vitio sub- & obreptionis non laboret *c. si motu 23. de Præb. in 6to Gramm. decis 65. n. 80. & decis 103. n. 242.* Plus attribuendum clausulæ de plenitudine potestatis, quam volunt etiam in præjudicium tertii rescriptum firmare juxta trad. *Bald. in L. f. col. 2. C. sent. rescind. non posse & Paul.*

Paul. de Castro in L. quoties C. de prec. Imp. off. jung. Alex. Imol. vol. 5. conf. 15. col. 2. Tiber. Decian. vol. 2. conf. 41. n. 18. Sed hoc parcè nec nisi concurrentibus prægnantissimis causis accipiendum arbitror, arg. §. fin. sub fin. Inst. quibus mod. test. infirm. §. L. 35. pr. C. de inoff. test. adeò, ut rescriptum Principis falsâ causâ subnixum non præjudicet tertio, licet emanaverit sub formula de plenitudine potestatis, ut præclarè respondit Bero. vol. 3. conf. 146. n. 34.

X.

Consuetudo est jus, moribus, actacito populi consensu introductum; ejus requisita sunt, 1. ut sit rationabilis, 2. ut nitatur actuum frequentia & 3. temporis diuturnitate, can. consuetudo dist. 1. cap. fin. x̄ de consuet. l. 32. ff. d. LL. l. 1. L. 2. C. quæ sit long. consuet. Quæ duo posteriora requisita, quoniam expressè in jure decisa non sunt, hoc scil. sensu, quot & quales præcisè actus vel quantum tempus ad consuetudinem requiratur, non immeritò judicis arbitriò relinqui possunt arg. l. 1. §. 2. ff. de jure delib. si quis verò consuetudinum irrationabilium desideret exempla, eum remittimus ad cap. quando c. cum venerabilis c. ex parte c. fin. x̄ de consuet. nec non ad R. J. de anno 1559. §. Und nachdem an etlichen / item ad Ord. Crim. Carol. V. art. 218.

XI.

Consuetudinum alia est universalis, quæ ubique terrarum Imperii obtinet, veluti, quod in criminalibus appellare non liceat R. J. de anno 1530. §. item als jezt quo numero etiam haberi debent consuetudines feudales communes arg. text. der Reichs- Hofraths- Ordnung tit. 5. von Relation der Acten / §. Wann denn sub fin. alia particularis, quæ in certâ aliquâ provinciâ, territorio, civitate, vel etiam collegio certo obtinet, unde apparet consuetudinem particularem habere

) 3

varios

varios gradus, secundum quos aut magis aut minus particularis censerit possit, *conf. l. 3. C. quæ sit long. consuet.*

XII.

Consuetudo substantiam suam non amittit nec desinit esse consuetudo, si in scripturam redigatur, ut iterum rectè docemur exemplo consuetudinum feudalium *arg. 2. Feud. 1. jung. text. in l. 8. ff. de his qui sui sunt vel al. jur. § l. 2. ff. de vulg. & public. substi.* ubi jura patriæ potestatis & substitutionis pupillaris, consuetudini adscribuntur, quamvis ea ipsa consuetudo literis fuerit expressa,

XIII.

Qu. An ad consuetudinem particularem præter supra dicta requiratur etiam superioris scientia & consensus? Negandum hoc videtur *per cap. 1. de const. in 6.* & ita post alios sentit *Zöesius in Comment. ff. ad mater. de longâ consuet. n. 18.* Verum rectius videtur, non quidem positivam scientiam superioris exigi in introducendâ consuetudine, sed saltem præsumtam ex tolerantia actuum, quò pertinet i. quod statutum & consuetudo particularis ab effectu æquiparentur. E. ut ad statutum superioris scientia & consensus requiritur, sic etiam ad consuetudinem, deinde ad idem quoque est bonus *tx. in c. 9. X. Consuet.* ubi capitulum sine consensu Episcopi nec statuta nec consuetudines introducere potest, nec obstat *d. c. 1.* quia loquitur de consuetudine jam introducta, de quâ in textu non negatur, quòd tempore introductionis superior habuerit scientiam vel veram vel saltem præsumtam ex tolerantia actuum.

XIV.

Cæterum consuetudo in effectu æquivalet legi *per tx. d. l. 32. ff. de LL. cui non obstat l. 2. C. quæ sit long. consuet.* quod si ab adversario negetur, per allegantem probari debet, maxime si sit particularis vel obscura, *arg. d. c. 5. junct. l. 5. ff. de probat.*

probat. & R. N. D. Ferd. III. alleg. loc. ita etiam quatenus juri
adversatur, strictè est intelligenda, arg. c. cum expediat de Elect.
in 6. § l. 39. ff. de LL. quamvis aliàs jus scriptum à consuetu-
dine interpretationem sumat, si de eo dubitetur l. 37. ff. de LL.

XV.

Hæc ita obtinent, si consuetudo bene sit firmata, ast si
modò sic modò aliter observatum fuit, ex consuetudine tali
non poterit desumi fundamentum in decidendis causis per
L. 34. vers. quid ergò ff. de R. J.

XVI.

Stylus non differt essentialiter à consuetudine, sed est
reverà consuetudo curiæ vel judicii non contradicente supe-
riore ad quem curia spectat, introducta; habet autem sine
dubio vim legis, per L. 38. ff. de LL. & R. J. de anno 1570. §.
Wiewol auch.

XVII.

Hinc colligimus sententiam Rotæ Romanæ apud Mer-
linum decis 553. n. 4. quod scil. stylus unico actu contrario in-
firmeretur, omninò declaratione indigere; nam si loquimur
de stylo, quatenus est adhuc in statu introductionis, tunc
ista assertio potest admitti per rationem d. l. 38. ponderando
verba textus ibi *rerum perpetuò similiter judicatarum* ubi uni-
formitas actuum ad stylum requiritur.

XIX.

Ast verò quando quæstio est de stylo jam legitimè intro-
ducto, negamus quod unicus actus eundem infringere pos-
sit & argumento quidem satis convincenti, quoniam stylus
legitimè introductus habet vim legis per alleg. lxx. sicuti er-
go actus gestus contra legem non infringit legem, sed ipse
potius est nullius momenti l. 5. C. de LL. ita quoque idem as-
serendum est de stylo per multos annos citra contradic-
tionem legitimam introducto, aliàs certè sequeretur imme-
moria-

moralis temporis stylum & observantiam unico fortè non
 sat perpenso præjudicio in contrarium infringi posse, id
 quod absurdum est per *L. 2. ff. de Const. princ.*

XIX.

Colligimus 2. falsum esse quod sensit *Petrus de Bella Pertica*, quem refert *Petr. Ravennas tr. de consuet. sect. 3. n. 50.* quod scil.
 stylus à solo introducatur giudice, præterquam enim quod
 etiam in extrajudicialibus negotiis stylus versari potest ut
 apparet ex *c. quam gravi 6. extra de crim. fals.* certè totius cu-
 riæ vel judicii est stylum introducere, arg. *d. R. J. de anno*
1570. §. Wiewol auch ubi dicitur *Gerichts-Stylus.*

XX.

Concludimus 3. Bartoli quoque sententiam in *d. l. 32.*
ff. de LL. ubi stylum restringit ad ordinem tantum scriben-
 di ac procedendi, non esse usquequaque veram, quando-
 quidem stylus, quàm maximè etiam in decidendo attendi-
 tur non tantum ex dispositione *d. l. 38.* sed etiam ex *R. J. de*
anno 1570. §. Derohalben aus rathlichen ubi stylus tam in de-
 cisionibus causarum, quàm in decernendis processibus in
 Camera Imperiali observari præcipitur, nec obstat *l. 13. C.*
de sent. quoniam loquitur de exemplis, quæ nondum transie-
 runt ex inveterato usu in necessitatem juris; sed de

materiis nostris hæc breviter dicta

sunt.

F I N I S.

Altdorf, Diss., 1670-71

X 242 1345

ULB Halle

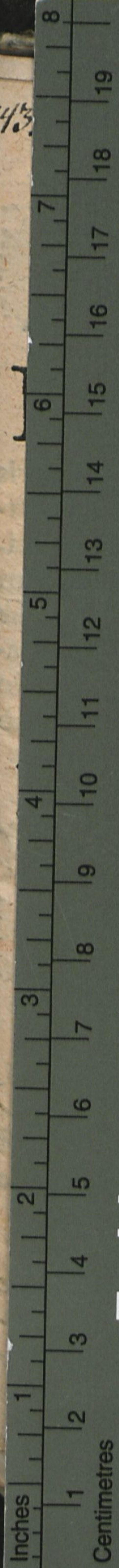
3

006 650 694

V817

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

CIRCULARIS

SECUNDA, 1671

eviter

RIAS

TORUM,

UDINIS

YLI.

SIDIO

NSULTISSIMI,

SIMIQUE

OLFGANGI

DRIS,

nâ Pandect. P.P. longè Cele-

ipubl. Noribergensis

visimi,

Patroni sui atatèr

ndi.

s locoq; consuetis

DC. LXXI.

suscipiet

OMAS OTTO

DE, EQ. BRAND.

ORFFI

ERI, Univ. Typogr.

M
26
44

7